

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΥΠΟΘΕΣΗ   **ΈΕ**   **κατά Ελλάδος**
(προσφυγή υπ' αριθμ. 31107/96)
ΑΠΟΦΑΣΗ
(Δίκαια ικανοποίηση)

Στρασβούργο, 19 Οκτωβρίου 2000

Στην υπόθεση **ΈΕ** κατά Ελλάδος,
Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων το οποίο συνεδρίασε σε πλήρη σύνθεση, παρουσία των ακόλουθων δικαστών:

Κα Ε. PALM, πρόεδρος,	κος GAUKUR JORUNDSSON
κος L. FERRARI BRAVO,	κος L. CAFLISCH
κος G. BONELLO,	κος K. JUNGWIERT
κος I. CABRAL BARRETO,	κος J. CASADEVALL
κος M. FISCHBACH,	κα N. VAJIC
κος B. ZUPANCIC,	κα W. THOMASSEN
κος J. HEDIGAN,	κος E. Levits,
κα M. TSATSA – NIKOLOVSKA,	κος C. YERARIS
κος K. TRAJA,	

και του κου P.J. MAHONEY, αναπληρωτή γραμματέα,

Αφού συνήλθε σε σύσκεψη στις 21 Ιουνίου και στις 27 Σεπτεμβρίου 2000,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση την οποία έλαβε κατά την τελευταία ημερομηνία :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση παραπέμφθηκε ενώπιον του δικαστηρίου, όπως συντάχθηκε βάσει του παλαιού άρθρου 19 της Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («Η Σύμβαση»), από την ελληνική κυβέρνηση («Η κυβέρνηση») στις 30 Ιουλίου 1998, μέσα στην προθεσμία των τριών μηνών που όριζαν τα παλαιά άρθρα 32§1 και 47 της Σύμβασης. Η έναρξη της υπόθεσης οφείλεται σε μία προσφυγή (N° 31107/96) κατά της ελληνικής Δημοκρατίας, την οποία κατέθεσε ένας υπήκοος του εν λόγω κράτους ο κος **ΈΕ** στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (« Η επιτροπή ») στις 28 Μαρτίου 1996, βάσει του παλαιού άρθρου 25.

2. Στην απόφαση της 25^{ης} Μαρτίου 1999 («η βασική απόφαση»), το Δικαστήριο κατέληξε ότι παραβιάστηκαν τα άρθρα 1 του Πρωτοκόλλου Νο 1 (ομόφωνα) και 13 της Σύμβασης (με δεκαέξι ψήφους έναντι μιας). Ειδικότερα, όσον αφορά το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου Νο 1, εκτίμησε ότι η αμφισβητούμενη επέμβαση ήταν εκδήλως παράνομη σε επίπεδο εσωτερικού δικαίου και κατά συνέπεια ασυμβίβαστη με το δικαίωμα για σεβασμό της περιουσίας του αιτούντος (απόφαση Ιατρίδης κατά Ελλάδος, Νο 31107/96, §62, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων 1999-II).

3. Βασιζόμενος στο άρθρο 41 της Σύμβασης, ο αιτών απαιτούσε μία δίκαιη ικανοποίηση της τάξεως πολλών εκατομμυρίων δραχμών για ζημιές που υπέστη καθώς και για δικαστικά έξοδα. Ωστόσο, καθώς η Κυβέρνηση δεν είχε παρουσιάσει συγκεκριμένες παρατηρήσεις σχετικά με τις απαιτήσεις του αιτούντος, το Δικαστήριο είχε επιφυλαχθεί απολύτως να εφαρμόσει το εν λόγω άρθρο και κάλεσε τα μέρη να του υποβάλλουν εγγράφως, μέσα στους επόμενους τρεις μήνες, τις παρατηρήσεις τους επί του θέματος και κυρίως να του γνωστοποιήσουν οποιαδήποτε συμφωνία στην οποία θα μπορούσαν να καταλήξουν (οπ.π., §73 και σημείο 6 του διατακτικού).

4. Ο αιτών υπέβαλε τις παρατηρήσεις του στις 23 Ιουνίου 1999 και η Κυβέρνηση έκανε το ίδιο στις 15 Ιουλίου 1999.

5. Στις 21 Ιουλίου 1999, ο αιτών υπέβαλε μία νέα προσφυγή ενώπιον του δικαστηρίου. Υποστήριζε ότι επήλθε μία νέα παραβίαση των άρθρων 1 του Πρωτοκόλλου Νο 1 και 13 της Σύμβασης, λόγω άρνησης των αρχών να του αποδώσουν το εν λόγω σινεμά μετά την απόφαση του δικαστηρίου της 25^{ης} Μαρτίου 1999. Υπογράμμισε μάλιστα ότι η συμπεριφορά της Κυβέρνησης, έκτοτε, έδειχνε ότι θεωρούσε ότι η εν λόγω απόφαση δεν παρήγε κανένα αποτέλεσμα όσον αφορά το μελλοντικό καθεστώς του σινεμά.

Η Πρόεδρος της Ολομέλειας απάντησε ότι το δικαστήριο έπρεπε να αποφασίσει εάν αυτό το θέμα μπορούσε να θεωρηθεί ως μία νέα προσφυγή ή εάν έπρεπε να αντιμετωπιστεί ως αναπόσπαστο μέρος της εφαρμογής του άρθρου 41 της Σύμβασης. Επιπλέον, κάλεσε την Κυβέρνηση, στις συμπληρωματικές παρατηρήσεις της να συμπεριλάβει τα επιχειρήματα της σχετικά με το θέμα της μη – απόδοσης του σινεμά.

6. Στις 27 Οκτωβρίου 1999, ο αιτών κατέθεσε τις παρατηρήσεις του απαντώντας σε εκείνες της Κυβέρνησης της 15^{ης} Ιουλίου 1999. Στις 5 Νοεμβρίου 1999, η Κυβέρνηση παρουσίασε τις συμπληρωματικές της παρατηρήσεις.

7. Λαμβάνοντας υπόψη τις εκ διαμέτρου αντίθετες θέσεις των μερών και με σκοπό να μπορέσει το Δικαστήριο να έχει στη διάθεση του τα αντικειμενικά στοιχεία στα οποία θα στηρίξει την απόφασή του, η Πρόεδρος της Ολομέλειας και ο δικαστής εισηγητής αποφάσισαν, στις 21 Φεβρουαρίου 2000, να καλέσουν τα μέρη να προσκομίσουν τα ακόλουθα έγγραφα και πληροφορίες :

« α) μία εκτίμηση της αξίας του οικοπέδου επί του οποίου βρίσκεται το σινεμά του αιτούντος, συνοδευόμενη στο μέτρο του δυνατού από επίσημα αποδεικτικά έγγραφα,

β) τα αποσπάσματα των φορολογικών δηλώσεων του αιτούντος – που δεν κοινοποιήθηκαν ακόμα από την Κυβέρνηση – τα οποία θα απεδείκνυαν, σύμφωνα με τον αιτούντα, ότι τα καθαρά εισοδήματα του προερχόμενα από την πώληση των εισιτηρίων καθώς και από τις διαφημίσεις και την κατανάλωση στο μπαρ, θα ήταν μεγαλύτερα από αυτά που κατέθεσε η Κυβέρνηση στις παρατηρήσεις της στο Δικαστήριο.»

8. Ο αιτών και η Κυβέρνηση κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους και τα σχετικά έγγραφα στις 24 Μαρτίου και στις 6 Απριλίου 2000 αντίστοιχα.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

9. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης :

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά την ατελή επανόρθωση των συνεπειών αυτής της παραβίασης, το Δικαστήριο χορηγεί, εν ανάγκη, στο αδικηθέν μέρος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Υλική ζημία

1. Θέσεις του αιτούντος και της Κυβέρνησης που περιέχονται στις παρατηρήσεις τους της 23^{ης} Ιουνίου και της 15^{ης} Ιουλίου 1999 αντίστοιχα

α) Θέση του αιτούντος

10. Ως υλική ζημία, ο αιτών ζητά το ποσό των 317.190.000 δραχμών ως διαφυγόντα κέρδη από την πώληση εισιτηρίων, την διαφήμιση και την κατανάλωση στο μπαρ, καθώς και από την αξία του υλικού που κατακράτησαν μετά την έξωση του.

11. Ως διαφυγόντα κέρδη επί των εισιτηρίων, απαιτεί το ποσό των 173.320.000 δραχμών. Από τα λογιστικά βιβλία του αιτούντος, θεωρημένα από την εφορία, προκύπτει ότι ο ετήσιος αριθμός εισιτηρίων πριν την έξωση και μέχρι το 1988 ήταν 24.520 ανά σεζόν, με μία μέση ετήσια αύξηση της τάξεως του 5%, ο αριθμός των εισιτηρίων για τη δεκαετία 1988-1998 θα ήταν 312.800.

12. Ο αιτών υπογραμμίζει ότι τα υποθετικά εισοδήματα από την εκμετάλλευση του μόνου σινεμά κατά τη διάρκεια αυτής της δεκαετίας πρέπει να εκτιμηθούν βάσει της εκμετάλλευσης του σινεμά από τον ίδιο

και όχι βάσει της εκμετάλλευσης από ένα τρίτο, όπως ο δήμος της Ηλιούπολης. Το σινεμά του ήταν μία οικογενειακή επιχείρηση και με τη βοήθεια της γυναίκας του και των παιδιών του, μπορούσε να ανταποκριθεί σε όλα τα καθήκοντα που ήταν απαραίτητα για την λειτουργία του εκτός από τα καθήκοντα του χειριστή του μηχανήματος προβολής.

13. Ως διαφυγόντα κέρδη από την διαφήμιση, ο αιτών ζητά το ποσό των 100.000.000 δραχμών. Οι απαιτήσεις του στηρίζονται στις αποδείξεις που βεβαιώνονται από την εφορία και επισυνάπτονται στο φάκελο του ενώπιον του Δικαστηρίου.

14. Ως διαφυγόντα κέρδη επί της κατανάλωσης στο μπαρ, ο αιτών ζητά το ποσό των 33.870.000 δραχμών. Δεχόμενος ότι θα ήταν αδύνατο να προσδιοριστούν με σίγουρο τρόπο τα εισοδήματα από ένα παρόμοιο μπαρ, λόγω έλλειψης λογιστηρίου, βασίζεται στην υπόθεση ότι ένας θεατής στους τρεις καταναλώνει στο μπαρ, ότι η μέση τιμή κατανάλωσης είναι το ένα τρίτο της τιμής εισόδου και ότι το περιθώριο κέρδους είναι τουλάχιστον 50%.

15. Επιπλέον, εκτιμά την αξία του υλικού που δεν πήρε μετά την έξωση, στο ποσό των 10.000.000 δραχμών. Υποστηρίζει ότι οι υπηρεσίες του δήμου Ηλιούπολης συνεχίζουν να αρνούνται να του αποδώσουν το υλικό που κατακράτησαν.

16. Τέλος, υποστηρίζει ότι η άρνηση του δήμου Ηλιούπολης να του αποδώσει το σινεμά για την σεζόν 1999 είχε σαν αποτέλεσμα να του στερήσει εισοδήματα ενός ακόμα έτους, τα οποία εκτιμά στο 10% του συνολικού ποσού που απαιτεί.

β) Θέση της Κυβέρνησης

17. Κατ'αρχήν, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Νο 1 δεν στέρησε από τον αιτούντα τη δυνατότητα να συνεχίσει να λειτουργεί την επιχείρησή του χρησιμοποιώντας ένα άλλο χώρο στην ίδια συνοικία. Επιπλέον, τα ανοιχτά σινεμά γνώρισαν μία ραγδαία παρακμή μεταξύ 1975 και 1995, γεγονός που θα είχε επιφέρει μία θεαματική μείωση του αριθμού τους και αυτό θα υποχρέωνε το Κράτος να τα στηρίξει λόγω της πολιτιστικής τους αξίας. Αυτό εξηγεί ενδεχομένως τον δισταγμό του αιτούντος να μεταφέρει την επιχείρηση του αλλού.

18. Όσο για τις απαιτήσεις του αιτούντος, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι αυτός δεν δικαιούται καμία αποζημίωση δεδομένου ότι δεν μετέφερε την επιχείρηση του αλλού. Ακόμη και αν παρέμενε στο χώρο, η εκμετάλλευση του σινεμά θα ήταν ελλειμματική και το σινεμά προφανώς θα είχε κλείσει. Αν υποθέσουμε ακόμη ότι ο αιτών συνέχιζε να εκμεταλλεύεται το σινεμά, τα διαφυγόντα κέρδη δεν θα ξεπερνούσαν το ποσό των 11.401.727 δραχμών.

19. Η Κυβέρνηση κάνει μία σύγκριση ανάμεσα στα αποτελέσματα του σινεμά όταν το εκμεταλλευόταν ο αιτών και όταν αυτό λειτουργούσε υπό τον έλεγχο του δήμου. Τα στοιχεία σχετικά με την πρώτη περίπτωση απορρέουν από τις φορολογικές δηλώσεις του αιτούντος. Προκύπτει ότι, για την περίοδο 1983-1988, τα καθαρά κέρδη που πραγματοποιήθηκαν από την εκμετάλλευση του σινεμά ανέρχονταν στο ποσό του 1.795.983 δραχμών και το καθαρό ετήσιο εισόδημα του αιτούντος ήταν 359.196 δραχμών. Είναι προφανές ότι ακόμη και αν ο αιτών είχε συνεχίσει να εκμεταλλεύεται το σινεμά του μετά το 1988, δεν θα μπορούσε – στην καλύτερη περίπτωση – να διατηρήσει αυτά τα έσοδα, λαμβάνοντας υπόψη την κρίση του ανοιχτού σινεμά κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου. Αν υποθέσουμε ακόμη ότι ο αιτών είχε δυνηθεί να αυξήσει τα έσοδα του, η αύξηση αυτή δεν θα ξεπερνούσε το 10% ετησίως.

20. Για τον υπολογισμό των εισοδημάτων που θα είχε εισπράξει ο αιτών κατά την περίοδο 1989-1998, η Κυβέρνηση λαμβάνει ως σημείο αναφοράς το καλύτερο οικονομικό έτος από άποψη εσόδων για τον αιτούντα, δηλαδή το 1988 (566.069 δραχμές), προσαυξάνοντας το κατά 10%. Έτσι καταλήγει ότι τα εισοδήματα του αιτούντα από το 1989 έως το 1998 θα ανέρχονταν σε 9.929.064 δραχμές, ποσό το οποίο μετά την

αναπροσαρμογή του βάσει του τιμάριθμου, αλλά και μετά την αφαίρεση των φόρων, θα ήταν 11.401.727 δραχμές. Ωστόσο, τα οικονομικά αποτελέσματα της εκμετάλλευσης του σινεμά, ως δημοτικής επιχείρησης κατά την περίοδο 1989-1998, δείχνουν ότι η επιχείρηση – εάν ήταν υπό την διεύθυνση του αιτούντος – θα ήταν ελλειμματική κατά την εν λόγω περίοδο. Πράγματι, το δημοτικό σινεμά είχε καθαρά κέρδη κατά την εν λόγω περίοδο, 17.065.097 δραχμών. Εάν το σινεμά ήταν υπό την εκμετάλλευση του αιτούντος, θα έπρεπε να αφαιρεθούν και τα ενοίκια που θα κατέβαλλε, έτσι ο ισολογισμός του θα παρουσίαζε ένα παθητικό της τάξεως των 7.109.424 δραχμών.

21. Τέλος, η Κυβέρνηση υπογραμμίζει τις σημαντικές διαφορές μεταξύ των ποσών που ο αιτών απαίτησε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και αργότερα ενώπιον του Δικαστηρίου .

2. Θέσεις του αιτούντος και της Κυβέρνησης που περιλαμβάνονταν στις συμπληρωματικές παρατηρήσεις της 27^{ης} Οκτωβρίου και 5^{ης} Νοεμβρίου 1999 αντίστοιχα.

α) Θέση του αιτούντος

22. Ο αιτών χαρακτηρίζει τα επιχειρήματα της Κυβέρνησης δόλια και ανέντιμα. Υπογραμμίζει ότι το γεγονός ότι η Κυβέρνηση χρησιμοποίησε τις φορολογικές του δηλώσεις αποτελεί παραβίαση του ελληνικού νόμου, ο οποίος επιβάλλει τον εμπιστευτικό χαρακτήρα αυτών των στοιχείων. Επιπλέον, την κατηγορεί ότι προσκόμισε μόνο αποσπάσματα με σκοπό να κάνει πιστευτό για παράδειγμα ότι τα εισοδήματα του για το 1988 περιορίζονταν σε 566.069 δραχμές και να παρουσιάσει μόνο ένα από τα τρία φύλλα της δήλωσης, εκείνο που αναφερόταν στα έσοδα προερχόμενα από την πώληση των εισιτηρίων. Εάν η Κυβέρνηση είχε λάβει υπόψη της την δήλωση στο σύνολο της, θα είχε διαπιστώσει ότι τα καθαρά έσοδα του αιτούντος για το 1988 ανέρχονταν σε 3.344.624 δραχμές. Το ποσό αυτό θα έπρεπε επίσης να αναπροσαρμοστεί, αφενός για να ληφθεί υπόψη η αύξηση της τιμής του εισιτηρίου εισόδου, το οποίο το 1988 ήταν 200 δραχμές και το 1998 ήταν 1.400 δραχμές, γεγονός που επιβάλλει ένα πολλαπλασιασμό επί επτά του προαναφερόμενου ποσού, αφετέρου, γιατί τα διαφυγόντα κέρδη εκτείνονται σε μία περίοδο έντεκα ετών, δηλαδή από 1989 έως το 1999. Έτσι, το προαναφερόμενο ποσό ανερχόταν σε 257.536.048 δραχμές.

23. Όσον αφορά τα συγκριτικά στοιχεία σχετικά με την εκμετάλλευση του σινεμά από το δήμο, ο αιτών αρνείται κατηγορηματικά ότι το σινεμά του επηρεάστηκε από την κρίση. Επιπλέον, και κυρίως, η λειτουργία μίας δημοτικής επιχείρησης δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πρότυπο σύγκρισης με την λειτουργία μίας ιδιωτικής επιχείρησης. Ο αριθμός εισιτηρίων που πουλήθηκαν όταν ο αιτών διηύθυνε το σινεμά ήταν καθαρά μεγαλύτερος από τον αριθμό εισιτηρίων που πουλήθηκαν από την δημοτική επιχείρηση. Η παραχώρηση του σινεμά στο δήμο επέφερε μία αύξηση των εξόδων εκμετάλλευσης πάνω από 100%, μία μείωση της τιμής του εισιτηρίου από 20% έως 25% σε σχέση με το μέσο όρο και την θέσπιση της πρακτικής σύμφωνα με την οποία δύο ημέρες την εβδομάδα θα ήταν αφιερωμένες σε μη εμπορικά φιλμ. Επιπλέον, το σινεμά θα λειτουργούσε χωρίς ανταγωνισμό, μετά το κλείσιμο των δύο άλλων ανοιχτών σινεμά στο προάστιο. Τέλος, ο ισολογισμός της εκμετάλλευσης του σινεμά από το δήμο παρέλειπε να αναφέρει τα έσοδα που προέρχονταν από το μπαρ και την διαφήμιση.

24. Ισχυριζόμενη ότι ο αιτών μπορούσε να είχε μεταφέρει την επιχείρηση του σε οποιοδήποτε άλλο οικόπεδο, η Κυβέρνηση επιχειρεί να μεταθέσει την ευθύνη της παρανομίας που διέπραξαν οι ελληνικές αρχές, στον αιτούντα. Δεν είναι καθόλου σίγουρο ότι ο αιτών θα μπορούσε να βρει ένα κατάλληλο οικόπεδο για να μεταφέρει την επιχείρηση του, ακόμα περισσότερο από τότε που το Κράτος κατέταξε τα ανοιχτά σινεμά ως ιστορικά μνημεία, οι ιδιοκτήτες οικοπέδων δεν τα νοικιάζουν πλέον σε επιχειρήσεις αυτού του είδους. Τέλος, ο δήμος θα μπορούσε κάλλιστα να εγκαταστήσει ένα σινεμά σε ένα από τα πολλά οικόπεδα που διαθέτει.

β) Θέση της Κυβέρνησης

25. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι ο αιτών δεν αμφισβητεί, στις συμπληρωματικές παρατηρήσεις του, την μέθοδο υπολογισμού που αυτή χρησιμοποίησε. Τα διαφυγόντα κέρδη που ο αιτών επικαλείται για το 1999 θα έπρεπε να έχουν υπολογιστεί επίσης βάσει της προτεινόμενης μεθόδου και οι τόκοι υπερημερίας από την λήξη της προθεσμίας των τριών μηνών μετά την έκδοση της απόφασης επί του άρθρου 41, εφαρμόζοντας ένα ποσοστό 6% και όχι 21% όπως το προτείνει ο αιτών.

26. Όσον αφορά τις παρατηρήσεις που κατέθεσε ο αιτών υπό μορφή μίας νέας προσφυγής, θα έπρεπε να κηρυχθούν απαράδεκτες *ratione materiae*, δεδομένου ότι δεν αποτελούν νέους ισχυρισμούς σχετικά με εκείνους που περιέχονται στην αρχική προσφυγή. Επιπλέον, στο μέτρο που οι ισχυρισμοί αυτοί θα μπορούσαν να θεωρηθούν ότι αναφέρονται στην εκτέλεση της απόφασης της 25^{ης} Μαρτίου 1999, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να τους εξετάσει δεδομένου ότι το έργο αυτό εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης.

27. Η απόδοση του σινεμά δεν αποτελεί μέρος της δίκαιης ικανοποίησης που πρέπει να χορηγηθεί στον αιτούντα βάσει του άρθρου 41. Μία ενδεχόμενη αποζημίωση θα αποκαθιστούσε την υλική ζημία και ηθική βλάβη που προέκυψε από την αδυναμία λειτουργίας του σινεμά μετά την επανάκτηση του αμφισβητούμενου χώρου από τον αιτούντα.

28. Τέλος, όσον αφορά τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των φορολογικών δηλώσεων που επικαλείται ο αιτών, αυτό ισχύει έναντι τρίτων και όχι έναντι του ενδιαφερόμενου (άρθρο 85§2 του Ν. 2238/1994). Παρόμοιος εμπιστευτικός χαρακτήρας δεν υφίσταται καθόλου για τις εμπορικές επιχειρήσεις (άρθρο 85§3 του ίδιου νόμου).

3. Θέσεις του αιτούντος και της Κυβέρνησης που περιλαμβάνονταν στις συμπληρωματικές παρατηρήσεις της 24^{ης} Μαρτίου και 6^{ης} Απριλίου 2000 αντίστοιχα.

α) Θέση του αιτούντος

29. Όσον αφορά τις φορολογικές δηλώσεις, ο αιτών διευκρινίζει ότι τα καθαρά εισοδήματα προερχόμενα από την πώληση εισιτηρίων για το 1988 ήταν 1.224.516 δραχμές και όχι 566.069 δραχμές, όπως το βεβαιώνει η Κυβέρνηση, δεδομένου ότι το τελευταίο αυτό νούμερο αποτελούσε το φορολογητέο εισόδημα (μετά από ορισμένες φορολογικές μειώσεις) και όχι το πραγματικό εισόδημα. Επίσης όσον αφορά το μπαρ, εάν το φορολογητέο εισόδημα ήταν 68.578 δραχμές, το πραγματικό καθαρό εισόδημα θα ανερχόταν σε 130.649 δραχμές. Το πραγματικό εισόδημα που προερχόταν από την επιχείρηση διαφήμισης ξεπερνούσε τα 7.000.000 δραχμές, εκ των οποίων το 1.084.970 δραχμές προέκυπτε μόνο από την τοποθέτηση διαφημίσεων στο σινεμά Ηλιούπολη. Τέλος, το καθαρό εισόδημα θα έπρεπε να προσαυξηθεί από το ποσό του ενοικίου που κατέβαλε ο αιτών και που ανερχόταν για το 1988 σε 904.489 δραχμές. Κατά συνέπεια, το πραγματικό καθαρό εισόδημα του αιτούντος για το 1988, όπως θα προέκυπτε από την πλήρη φορολογική δήλωση του, θα ήταν η πρόσθεση των προαναφερθέντων ποσών, δηλαδή το ποσό των 3.344.624 δραχμών.

30. Ωστόσο, ο αιτών υποστηρίζει ότι οι φορολογικές δηλώσεις δεν αποτελούν κατάλληλη βάση υπολογισμού για την αξιολόγηση των διαφυγόντων κερδών λόγω της αναποτελεσματικότητας του φορολογικού συστήματος στην Ελλάδα και του γεγονότος ότι οι αρχές συχνά κλείνουν τις μη ελεγχθείσες χρήσεις με καταβολή από τους ενδιαφερομένους ενός εφάπαξ ποσού, γεγονός που δηλώνει μία σιωπηρή ομολογία ότι τα δηλωμένα εισοδήματα είναι κατώτερα από τα πραγματικά εισοδήματα.

β) Θέση της Κυβέρνησης

31. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι ο αιτών, την εποχή των γεγονότων, είχε στην κατοχή του τρία ανοιχτά σινεμά και μία διαφημιστική εταιρεία ανεξάρτητη των σινεμά. Ο ισχυρισμός του αιτούντος σύμφωνα με τον οποίο η Κυβέρνηση παρέλειψε να υποβάλλει

όλη την φορολογική δήλωση του αιτούντος είναι ψευδής. Τα έντυπα που η Κυβέρνηση έλαβε υπόψη της και κατέθεσε στο Δικαστήριο, αφορούσαν αποκλειστικά το σινεμά Ηλιούπολη και περιείχαν τα μικτά και τα καθαρά εισοδήματα, καθώς ο αιτών ήταν υποχρεωμένος να δηλώνει σ'αυτά τα έντυπα όλα τα εισοδήματα που προέρχονταν από την εκμετάλλευση του σινεμά (εισιτήρια, μπαρ και διαφήμιση). Τα άλλα έντυπα που επικαλείται ο αιτών αφορούσαν τις άλλες δραστηριότητες του και δεν είχαν καμία σχέση με την υπό εξέταση υπόθεση. Ειδικότερα, το έντυπο που περιελάμβανε τα εισοδήματα από την διαφήμιση, που αναφέρει ο αιτών, αφορά τις δραστηριότητες της επιχείρησης διαφήμισης και δεν είχε καμία σχέση με τα εισοδήματα του σινεμά Ηλιούπολη.

Επιπλέον, η Κυβέρνηση βεβαιώνει ότι όπως προκύπτει από ένα από τα έντυπα που είχε συμπληρώσει ο αιτών, είχε δηλώσει ως ετήσια εισοδήματα προερχόμενα από το σύνολο των επιχειρήσεων του, ποσό κατώτερο από εκείνο που προερχόταν αποκλειστικά από την εκμετάλλευση του σινεμά. Επιπλέον, στις παρατηρήσεις του προς το Δικαστήριο της 29^{ης} Οκτωβρίου 2000, ο αιτών ισχυρίζεται ότι τα εισοδήματα του για το 1988 όπως προκύπτουν από την πλήρη φορολογική δήλωση ανέρχονταν σε 3.344.624 δραχμές, ενώ στο έντυπο Ε1 της φορολογικής του δήλωσης (πίνακας 8, σελ. 2) για το ίδιο έτος, δήλωνε το ποσό των 2.483.360 δραχμών, ως καθαρό ποσό προερχόμενο από τις τρεις επιχειρήσεις του (επιχείρηση διαφήμισης, σινεμά Ηλιούπολη, σινεμά Αλκυών).

4. Απόφαση του Δικαστηρίου

32. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι μία απόφαση που αναγνωρίζει μία παραβίαση συνεπάγεται για το εναγόμενο Κράτος την νομική υποχρέωση έναντι της Σύμβασης να θέσει τέλος στην παραβίαση και να επανορθώσει τις συνέπειες ώστε να αποκατασταθεί όσο το δυνατό και να επανέλθει η κατάσταση στην προηγούμενη θέση της.

33. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μέρη σε μία υπόθεση είναι κατ'αρχήν ελεύθερα να επιλέξουν τα μέσα που θα χρησιμοποιήσουν για να συμμορφωθούν με μία απόφαση που διαπιστώνει μία παραβίαση. Αυτή η δυνατότητα εκτίμησης όσον αφορά τους τρόπους εκτέλεσης μίας απόφασης ερμηνεύει την ελευθερία επιλογής με την οποία συνδέεται η πρωταρχική υποχρέωση που επιβάλλεται από την Σύμβαση στα Συμβαλλόμενα Κράτη : να διασφαλιστεί η τήρηση των δικαιωμάτων και ελευθεριών (άρθρο 1), Εάν η φύση της παραβίασης επιτρέπει μία πλήρη αποκατάσταση (*restitutio in integrum*), το εναγόμενο Κράτος επιβαρύνεται να την πραγματοποιήσει, καθώς το Δικαστήριο δεν έχει ούτε την αρμοδιότητα, ούτε την πρακτική δυνατότητα να την πραγματοποιήσει το ίδιο. Εάν, αντιθέτως, το εθνικό δίκαιο δεν επιτρέπει ή επιτρέπει μόνο την ατελή επανόρθωση των συνεπειών αυτής της παραβίασης, το άρθρο 41 εξουσιοδοτεί το Δικαστήριο να χορηγήσει, εν ανάγκη, στο αδικηθέν μέρος, την ικανοποίηση που του φαίνεται κατάλληλη (απόφαση Παπαμιχαλόπουλος και άλλοι κατά Ελλάδα της 31^{ης} Οκτωβρίου 1995 (άρθρο 50), σειρά Α Νο 330-B, σελ. 58-59, §34).

34. Στην αρχική του απόφαση, το Δικαστήριο ανέφερε τα ακόλουθα : «(...) στις 23 Οκτωβρίου 1989, το Πρωτοδικείο Αθηνών, δικάζον κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και με απόφαση η οποία έλαβε ισχύ δεδικασμένου, απέρριψε την απόφαση έξωσης με το αιτιολογικό ότι δεν πληρούνταν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση της. Έτσι και από την στιγμή εκείνη, η έξωση του αιτούντος έχασε κάθε νομική βάση και ο δήμος της Ηλιούπολης κατέστη ένας κάτοχος χωρίς τίτλο. Έτσι, ο δήμος είχε την υποχρέωση να αποδώσει το σινεμά στον αιτούντα, γεγονός που συνέστησαν όλα τα αρμόδια όργανα τα οποία εκλήθησαν να γνωμοδοτήσουν επί του θέματος προς τον Υπουργό Οικονομικών, δηλαδή το Υπουργείο Οικονομικών, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, και η Εταιρεία Ακινήτων του Δημοσίου.» (παράγραφος 61)

35. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο εκτιμά ότι ο έκδηλα παράνομος χαρακτήρας στο εσωτερικό δίκαιο της αμφισβητούμενης ανάμιξης

δικαιολογούσε την παροχή στον αιτούντα μίας πλήρους αποζημίωσης. Στην πραγματικότητα, μόνο η απόδοση της χρήσης του σινεμά στον αιτούντα θα επανόρθωνε όσον το δυνατό και θα επανερχόταν σε μία κατάσταση αντίστοιχη εκείνης στην οποία βρισκόταν εάν δεν είχαν λάβει χώρα παραβάσεις στις απαιτήσεις του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Νο 1. Όσον αφορά τα έγγραφα που κατέθεσε ο αιτών στις 21 Ιουλίου 1999 υπό μορφή νέας προσφυγής (παράγραφος 5 παραπάνω), το Δικαστήριο θα τα εξετάσει ως αναπόσπαστο μέρος του σχετικού φακέλου κατ'εφαρμογή του άρθρου 41 της Σύμβασης.

36. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο αιτών δεν ήταν ιδιοκτήτης του οικοπέδου επί του οποίου βρίσκεται το σινεμά το οποίο εκμεταλλευόταν. Ενοικίαζε το οικόπεδο από ένα τρίτο, βάσει συμβολαίου εκμίσθωσης το οποίο ίσχυε μέχρι 30 Νοεμβρίου 2002. Το θέμα του δικαιώματος ιδιοκτησίας επί του εν λόγω οικοπέδου αποτελούσε, κατά την εποχή των γεγονότων, και αποτελεί ακόμα και σήμερα αντικείμενο διαδικασίας ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων. Ωστόσο, το Δικαστήριο σημειώνει πληροφορίες που κατατέθηκαν από τον δικηγόρο του αιτούντος σχετικά με την ηλικία και την υγεία του τελευταίου.

37. Υπό αυτές τα συνθήκες, το δικαστήριο εκτιμά ότι πρέπει να χορηγηθεί στον αιτούντα μόνο μία αποζημίωση που να καλύπτει τα διαφυγόντα κέρδη από την εκμετάλλευση του σινεμά μέχρι την λήξη του τρέχοντος συμβολαίου εκμίσθωσης (στις 30 Νοεμβρίου 2002) και άρα το ποσό θα υπολογιστεί σύμφωνα με την ίδια μέθοδο με εκείνη που χρησιμοποιήθηκε για την αποζημίωση της υλικής ζημίας που υπέστη από το 1989 έως το 1999 (παράγραφοι 42-43 παρακάτω).

38. Ανάμεσα στα συστατικά στοιχεία της ζημίας που επικαλείται ο αιτών, το μόνο που λαμβάνεται υπόψη από το δικαστήριο είναι τα διαφυγόντα κέρδη από την πώληση εισιτηρίων και τη διαφήμιση. Ειδικότερα, αναφορικά με την τελευταία, το Δικαστήριο δεν παραλείπει να λάβει υπόψη ότι ο αιτών είχε δημιουργήσει μία ξεχωριστή επιχείρηση για το σκοπό αυτό η οποία συγκέντρωνε τις διαφημιστικές δραστηριότητες και των τριών επιχειρήσεων, μεταξύ των οποίων και το σινεμά Ηλιούπολη και ότι τα εισοδήματα από την διαφήμιση που γινόταν στο σινεμά Ηλιούπολη αποτελούσαν μέρος των εσόδων αυτής της επιχείρησης.

39. Το Δικαστήριο δεν θα λάβει υπόψη του ούτε την αξία του υλικού που ισχυρίζεται ότι κατακρατήθηκε κατά την εκνίκηση του αιτούντος, ούτε τα διαφυγόντα κέρδη από το μπαρ. Όσον αφορά το προαναφερόμενο υλικό, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι στην απόφαση του περί του παραδεκτού της προσφυγής, η Επιτροπή είχε κηρύξει απαράδεκτη λόγω μη-εξάντλησης των εσωτερικών μέσων προσφυγής, την αιτίαση σχετικά με την μη-απόδοση στον αιτούντα των επίπλων τα οποία κρατήθηκαν από τις αρχές. Στο θέμα των εσόδων προερχόμενων από την κατανάλωση στο μπαρ, προκύπτει από τα έγγραφα του φακέλου ότι στην πραγματικότητα το μπαρ εκμεταλλευόταν η κόρη του αιτούντος και τα σχετικά έσοδα αναφέρονται στην φορολογική δήλωση της.

40. Έτσι, μένει να αξιολογηθεί η ζημία που προκλήθηκε από τα διαφυγόντα κέρδη επί της πώλησης των εισιτηρίων και την διαφήμιση. Επ'αυτού, το Δικαστήριο επισημαίνει την σημαντική διαφορά που χωρίζει τις μεθόδους υπολογισμού και τις θέσεις των μερών. Αναφορικά με την διαφήμιση κυρίως, η Κυβέρνηση αρνείται την ύπαρξη οποιασδήποτε ζημίας. Ωστόσο, το Δικαστήριο Επισημαίνει ότι η προαναφερθείσα επιχείρηση διαφήμισης ήταν μία μικρή οικογενειακή επιχείρηση που ανήκε αποκλειστικά στον αιτούντα και τα έσοδα της δηλώνονταν στην Φορολογική δήλωση του. Έτσι, εκτιμά ότι η αμφισβητούμενη εκνίκηση προκάλεσε μία υλική ζημία στον αιτούντα, η οποία προστίθεται σε εκείνη που προκλήθηκε από την απώλεια των εισιτηρίων εισόδου στο σινεμά.

41. Όσον αφορά την μέθοδο υπολογισμού, το Δικαστήριο θεωρεί ότι αυτή που προτείνεται από την Κυβέρνηση είναι η μόνη που βασίζεται σε ένα συγκεκριμένο οικονομικό δεδομένο, δηλαδή τις φορολογικές δηλώσεις του αιτούντος και μπορεί αυτό να χρησιμοποιηθεί ως σημείο

αναφοράς για το Δικαστήριο ώστε να λογαριάσει την οικονομική απώλεια που υπέστη ο αιτών. Όσον αφορά τον εμπιστευτικό χαρακτήρα αυτών των δηλώσεων, που επικαλείται ο αιτών, το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο ίδιος κατέθεσε, και μετά η Κυβέρνηση, τις δηλώσεις εισοδήματος του για το οικονομικό έτος 1988 και άρα συναίνεσε κατά κάποιο τρόπο στην δημοσιοποίησή τους, δεδομένου ότι αυτές αποτελούσαν τα μόνα αποδεικτικά στοιχεία που θα μπορούσαν να αποδείξουν την ακρίβεια των ισχυρισμών του.

42. Για την ζημία που προκλήθηκε από την απώλεια εισοδημάτων προερχόμενων από την πώληση εισιτηρίων, το Δικαστήριο θα λάβει υπόψη του μία περίοδο έντεκα ετών (1989-1999) καθώς και το καθαρό δηλωθέν εισόδημα το 1988 (566.069 δραχμές) το οποίο ήταν σύμφωνα με την φορολογική δήλωση αυτού του έτους, το υψηλότερο τα πέντε τελευταία έτη που προηγήθηκαν της εκνίκησης. Θα το προσαυξήσει, όπως το προτείνει η Κυβέρνηση, με 10% ετησίως (για να συμπεριλάβει οποιαδήποτε ενδεχόμενη και λογικά προβλέψιμη αύξηση των εσόδων κατά την εν λόγω περίοδο), μετά θα το προσαρμόσει βάσει του μέσου ετήσιου τιμάριθμου, τέλος θα το μειώσει κατά 20%, ώστε να λάβει υπόψη τον φόρο που θα κατέβαλε ο αιτών επί του ποσού.

43. Για την ζημία που προκλήθηκε από τα διαφυγόντα κέρδη επί της διαφήμισης, το Δικαστήριο θα βασιστεί επίσης στο καθαρό εισόδημα που είχε το 1988 το σινεμά Ηλιούπολη. Θα υπολογίσει το εισόδημα αυτό από την φορολογική δήλωση του 1988, όπου αναφέρονται όλα τα εισοδήματα που είχε η επιχείρηση διαφήμισης και ειδικότερα, θα λάβει υπόψη τα μικτά εισοδήματα διαφημίσεων του σινεμά Ηλιούπολη, όπως προκύπτουν από τις αποδείξεις που ο ίδιος ο αιτών κατέθεσε (1.084.970 δραχμές). Έτσι το καθαρό εισόδημα προερχόμενο από διαφημίσεις μόνο για το σινεμά Ηλιούπολη για το εν λόγω έτος ανέρχεται σε 141.823 δραχμές. Στη συνέχεια, το Δικαστήριο θα καταλήξει στον ίδιο τρόπο με αυτόν που αναλύεται στην παραπάνω παράγραφο 42.

44. Έτσι, το Δικαστήριο εκτιμά την πρώτη ζημία (σχετικά με την πώληση εισιτηρίων) σε 12.721.451 δραχμές και την δεύτερη (σχετικά με την διαφήμιση) σε 3.187.207 δραχμές, δηλαδή συνολικά το ποσό των 15.908.658 δραχμών.

45. Σ' αυτό θα πρέπει να προστεθεί μία αποζημίωση για την ζημία και την απώλεια επικαρπίας που υπέστη ο αιτών από το 2000 και μέχρι την λήξη του συμβολαίου του, λόγω άρνησης των αρχών να του αποδώσουν το σινεμά και που ανέρχεται στο ποσό των 5.882.920 δραχμών, σύμφωνα με την ίδια μέθοδο υπολογισμού.

Β. Ηθική βλάβη

46. Ως ηθική βλάβη, ο αιτών απαιτεί το ποσό των 50.000.000 δραχμών. Υπογραμμίζει ότι η σύγκυση του αυξήθηκε το 1999 λόγω της άρνησης του Κράτους να συμμορφωθεί με την πρωταρχική απόφαση και καλεί το Δικαστήριο να αυξήσει το προαναφερόμενο ποσό κατά 10%.

47. Η Κυβέρνηση επικαλείται την απόκλιση ανάμεσα στα ποσά που ζητά ο αιτών στα διάφορα στάδια της διαδικασίας και καταλήγει ότι εάν το Δικαστήριο εκτιμούσε ότι ο αιτών είχε όντως υποστεί μία ηθική βλάβη, η διαπίστωση της παραβίασης θα αρκούσε για να την αποκαταστήσει.

48. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι ο παράνομος χαρακτήρας της αμφισβητούμενης ανάμιξης και η συνεχής άρνηση των αρχών να αποδώσουν το σινεμά, ακόμη και μετά την αρχική απόφαση του Δικαστηρίου, σε συνδυασμό με την ηλικία και την κατάσταση της υγείας του αιτούντος, προκάλεσαν σ' αυτόν μία ορισμένη ηθική βλάβη. Σύμφωνα με το Δικαστήριο, η διαπίστωση που αναφέρεται στην αρχική απόφαση δεν παρέχει από μόνη της μία δίκαιη ικανοποίηση επ' αυτού.

49. Κρίνοντας με δικαιοσύνη, το Δικαστήριο χορηγεί στον αιτούντα το ποσό των 5.000.000 δραχμών για το λόγο αυτό.

Γ. Έξοδα και δαπάνες

50. Για τα έξοδα και δαπάνες σχετικά με την διαδικασία μέχρι την έκδοση της απόφασης επί της ουσίας, ο αιτών απαιτεί το ποσό των 82.957.000 δραχμών.

51. Σύμφωνα με αυτόν, το ποσό αυτό που θα αντιστοιχούσε στο 20% του ποσού που απαιτεί ως αποζημίωση, είναι απόλυτα λογικό ενόψει του όγκου της παρασχεθείσης εργασίας και είναι σε πλήρη συμφωνία με τους ισχύοντες κανόνες στην Ελλάδα. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι δεν μπορεί να τον κατηγορήσει κανείς ότι υπερέβαλε απευθυνόμενος σε τρεις δικηγόρους, δεδομένου ότι οι εξειδικεύσεις τους ήταν συμπληρωματικές και απαραίτητες για την υπόθεση αυτή. Σύμφωνα με τον αιτούντα, ένα ποσοστό 20% του συνολικού ποσού που απαιτείται ως αποζημίωση θα ήταν αρκετό, νούμερο το οποίο και συμφωνήθηκε με τους δικηγόρους του. Τέλος, μόνο η διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής και του Δικαστηρίου, μέχρι την έκδοση της απόφασης, απαίτησε 936 ώρες εργασίας από τους τρεις δικηγόρους.

52. Για την διαδικασία που ακολούθησε την επί της ουσίας απόφαση, ο αιτών ζητά το ποσό των 10.500.700 δραχμών. Δέχεται ότι η προσφυγή σε ένα μόνο δικηγόρο είναι αρκετή για την διαδικασία αυτή και ότι η προαναφερθείσα συμφωνία με τους δικηγόρους του (αμοιβή ποσοστού 20% επί του συνολικού ποσού που απαιτείται) δεν είναι απαραίτητο να εφαρμοστεί και σ'αυτή την περίπτωση. Όσον αφορά την διαδικασία σχετικά με την απόπειρα συμβιβασμού, ζητά το ποσό των 2.205.000 δραχμών (τιμή ώρας 200 δολάρια Αμερικής για 35 ώρες εργασίας) Όσο για την μεταγενέστερη διαδικασία, δηλαδή εκείνη που αφορά αυστηρά την εφαρμογή του άρθρου 41, καλεί το Δικαστήριο να ορίσει την αμοιβή σε 2% επί του ποσού που απαιτείται ως αποζημίωση, δηλαδή 8.295.700 δραχμές για υπομνήματα ή παραστάσεις.

53. Η Κυβέρνηση δηλώνει ότι εμπιστεύεται το Δικαστήριο για τις απαιτήσεις αυτής της κατηγορίας. Ωστόσο, εκτιμά ότι το ποσό που απαιτείται για την παρούσα υπόθεση είναι «τουλάχιστον υπερβολικό σε σχέση με την ελληνική πραγματικότητα».

54. Σύμφωνα με τη πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η χορήγηση των εξόδων και δαπανών βάσει του άρθρου 41, προϋποθέτει ότι αυτά θεωρούνται πραγματικά, αναγκαία και επιπλέον ότι είναι λογικός ο χαρακτήρας του ποσοστού τους (απόφαση Sunday Times κατά Ηνωμένου βασιλείου της 6^{ης} Νοεμβρίου 1980 (άρθρο 50), σειρά A, No 38, σελ. 13, §23).

55. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι ο αιτών κατέληξε σε συμφωνία με τους δικηγόρους του όσον αφορά την αμοιβή τους, η οποία θα προσέγγιζε μία συμφωνία quota litis (εργολαβικού). Πρόκειται για συμφωνίες με τις οποίες ο πελάτης ενός δικηγόρου δεσμεύεται να καταβάλλει στον τελευταίο, ως αμοιβή, ένα ορισμένο ποσοστό του ποσού που θα του επιδικάσει ένα δικαστήριο. Οι συμφωνίες εργολαβικού (quota litis) μπορεί να επιβεβαιώσουν, αν είναι νομικά ισχυρές, ότι ο ενδιαφερόμενος είναι όντως υπόχρεος των ποσών που αιτείται (αποφάσεις Dudgeon κατά Ιρλανδίας της 24^{ης} Φεβρουαρίου 1983 (άρθρο 50), σειρά A No 59, σελ. 10, §22, και Kamasinski κατά Αυστρίας της 19^{ης} Δεκεμβρίου 1989, σειρά A, No 168, σελ. 47, §115). Παρόμοιες συμφωνίες που γεννούν υποχρεώσεις μόνο ανάμεσα στον δικηγόρο και τον πελάτη του, δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο το οποίο πρέπει να εκτιμήσει το επίπεδο εξόδων και δαπανών που πρέπει να επιδικασθούν, όχι μόνο σε σχέση με την πραγματικότητα των εξόδων και δαπανών που απαιτούνται αλλά και σε σχέση με τον λογικό χαρακτήρα τους. Έτσι το Δικαστήριο θα βασιστεί για την εκτίμηση του στα άλλα στοιχεία που παρουσίασε ο αιτών για να στηρίξει τους ισχυρισμούς του, δηλαδή τον αριθμό ωρών εργασίας και τον αριθμό δικηγόρων που απαίτησε η παρούσα υπόθεση, καθώς και την ωριαία τιμή που απαιτήθηκε.

56. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι έχει ήδη αποφανθεί ότι η απασχόληση πλέον του ενός δικηγόρου μπορεί κάποιες φορές να δικαιολογείται λόγω της σπουδαιότητας των θεμάτων των οποίων άπτεται μία υπόθεση (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, τις αποφάσεις Sunday Times προαναφερόμενη και Baron κατά Πορτογαλίας της 8^{ης}

Ιουλίου 1987, σειρά Α Νο 122). Ωστόσο, θεωρεί ότι ακόμα και αν η παρούσα υπόθεση είχε μία ορισμένη πολυπλοκότητα, η συνδρομή τριών δικηγόρων – ένα ειδικευμένο στο ευρωπαϊκό δίκαιο, ένα ειδικευμένο στο συνταγματικό δίκαιο και τον δικηγόρο που εκπροσώπησε τον αιτούντα ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων – δεν ανταποκρινόταν σε μία αναγκαιότητα.

57. Ο αριθμός ωρών εργασίας για την αρχική διαδικασία, την σχετική με την απόπειρα συμβιβασμού καθώς και για την εφαρμογή του άρθρου 41 δεν θα μπορούσε να ξεπεράσει, κατά την γνώμη του Δικαστηρίου, τις τριακόσιες ώρες, Όσον αφορά την ωριαία αποζημίωση, εκτιμά ότι το ποσό των 40.000 δραχμών ανά ώρα εργασίας είναι ικανοποιητικό, λαμβάνοντας υπόψη τις τιμές που εφαρμόζονται στην Ελλάδα.

58. Κρίνοντας με δικαιοσύνη, και με τη βοήθεια των προαναφερόμενων κριτηρίων (παράγραφος 54), το Δικαστήριο χορηγεί το ποσό των 12.000.000 δραχμών για το σκοπό αυτό.

Δ. Τόκοι υπερημερίας

59. Σύμφωνα με πληροφορίες που έχει στη διάθεση του το Δικαστήριο, το νόμιμο επιτόκιο που εφαρμοζόταν στην Ελλάδα, κατά την ημέρα έκδοσης της παρούσας απόφασης ήταν 6% ετησίως.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. Δέχεται

α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλλει στον αιτούντα, μέσα σε τρεις μήνες, τα ακόλουθα ποσά, πλέον οποιουδήποτε ποσού που ενδεχομένως θα οφείλεται ως φόρος προστιθέμενης αξίας :

i. 21.791.578 (είκοσι-ένα εκατομμύρια επτακόσιες ενενήντα μία χιλιάδες και πεντακόσιες εβδομήντα οκτώ δραχμές) για υλική ζημία,

ii. 5.000.000 (πέντε εκατομμύρια) δραχμές για ηθική βλάβη,

iii. 12.000.000 (δώδεκα εκατομμύρια) δραχμές, για έξοδα και δαπάνες,

β) ότι τα ποσά αυτά θα προσαυξάνονται με απλό επιτόκιο 6% ετησίως από την ημέρα εκπνοής της προαναφερθείσας προθεσμίας και μέχρι την καταβολή τους,

2. Απορρίπτει την αίτηση δίκαιης ικανοποίησης για τα περαιτέρω.

Συνετάγη στη γαλλική και στην αγγλική γλώσσα και κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 19 Οκτωβρίου 2000 κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 παρ. 2 και 3 του κανονισμού.

Υπογραφή γραμματέα : Paul MAHONEY

Υπογραφή Προέδρου : Elisabeth PALM

Ακριβής μετάφραση από το πρωτότυπο γαλλικό έγγραφο.

Η μεταφράστρια : Β. Αθανασοπούλου

Αθήνα, 21.11.2000.